

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 44/1 ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มี การสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามีได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา 43 แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้

การเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ผู้เสียหายซึ่งมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทน เพราะเหตุที่ตนได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกายชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญาของจำเลย โดยยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งเรียกว่า คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ผู้เสียหายคือใคร?

ผู้ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของจำเลย รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายได้ เช่น ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์หรือผู้ไร้ความสามารถ ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาในความผิดซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ และผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลในความผิดซึ่งได้กระทำลงแก่นิติบุคคล

ค่าสินไหมทดแทนที่เรียกได้มีดังนี้

1 ค่าเสียหายที่เป็นตัวเงิน เช่น ค่าชดเชยราคาทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย ค่ารักษาพยาบาล ค่าปลงศพ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ค่าขาดประโยชน์ เพราะไม่สามารถประกอบการทำงานแต่บางส่วนหรือโดยสิ้นเชิง ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ค่าขาดไร้อุปการะตามกฎหมาย

2 ค่าเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน เช่น ความเสียหายที่ต้องเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ความเสียหายต่ออนามัย ความเสียหายต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ

3 การกระทำเพื่อให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่สถานะเดิม เช่น การขอใช้คืนทรัพย์สิน การขับไล่ออกจากอสังหาริมทรัพย์ การประกาศหนังสือพิมพ์เพื่อแก้ไข

เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำร้อง

1 สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้เสียหาย

2 ถ้าผู้ร้องเป็นผู้จัดการแทนผู้เสียหายให้แสดงหลักฐานที่แสดงความเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายด้วย ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ในสูติบัตร ในสำคัญการสมรส ใบมรณบัตร หรือคำสั่งศาล เป็นต้น

3 หลักฐานเกี่ยวกับความเสียหาย เช่น ภาพถ่ายความเสียหายที่เกิดขึ้น ใบเสร็จรับเงินที่ต้องจ่าย อันเนื่องจากการทำความผิดของจำเลย หลักฐานเกี่ยวกับราคาทรัพย์สิน เป็นต้น

การยื่นคำร้อง

1 ต้องยื่นคำร้องเข้ามาก่อนศาลเริ่มทำการสืบพยานหรือในกรณีที่ไม่มีกรสืบพยาน เช่น จำเลยให้การรับสารภาพ จำต้องยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี

2 การยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญานั้น

3 คำร้องจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง

4 ผู้เสียหายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

5 กรณีที่ผู้เสียหายเป็นคนยากจน ไม่สามารถจัดหาทนายความดำเนินคดีได้เอง ศาลมีอำนาจตั้งทนายความให้แก่ผู้เสียหาย

6 ผู้เสียหายต้องมาศาลตามกำหนดนัด ซึ่งอาจเป็นนัดเพื่อประนอมข้อพิพาทหรือนัดสืบพยาน

7 กรณีศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา